

İslâm'da Affetmek Hakkına Kimler Sahiptir?

İslâm'da iki türlü hak vardır:

Birincisi: *Hukukullah'tır. Yani Allah'ın hakkıdır.* Bu hakkı kimse affedemez. Meselâ, küfür, yani Allah'a şirk koşmak en büyük cinayet ve zulümdür. Şirke düşmüş, mürted ve anarşist olmuş bir insan, hem umum mahlûkatın ve bütün esma-i ilâhiyenin hukukuna tecavüz ve hem kâinatın güzelliğini tahkir etmiş olduğundan affedilmez bir cinayet işlemiştir. Nitekim mürted ve anarşisti, tevbe etmediği takdirde, Allah affetmemektedir.

İkincisi: *Hukuk-u ibaddır, yani kul hakkıdır.* Kul hakkını da ancak hukukuna tecavüz edilen mağdurun kendisi affedebilir. Kul hakkını peygamberler de affetmeye selâhiyetli değillerdir. Bu meselemizi izah için İslâm tarihinden bir iki misal nakledelim:

Kureyş eşrafından bir kadın hırsızlık yapmıştı. Suçu sabit olunca, kabilesinin büyükleri bir araya gelerek Hz. Peygamber'in (s.a.v.) huzuruna çıktılar:

"Ya Resûlullah kızımızın kisası yapılırsa bu bizim için bir zül olur. Kızımızı affediniz." diye yalvardılar.

Efendimiz (s.a.v.):

"Allah'a yemin ederim ki, eğer Muhammed'in kızı Fatma bile hırsızlık etse, onun da elini keserim." buyurdular.

Diğer bir hadise:

Hz. Ömer (r.a.)'in hilâfeti zamanında oğlu bir suç işlemişti. Durum, Hz. Ömer'e bildirildi. Hak ve adalet güneşi olan, Hz. Ömer, oğlunu muhakeme etti, Durum tahkik edildi ve nihayet hüküm verildi. oğlu suçlu idi. Kisas yapılacaktı. Allah'ın emri ve Kur'an'ın hükmüydü bu...

Hz. Ömer tereddütsüz, hükmü icra edecekti... Sahabelerin gözleri dolu. Kadın ve annelerin gözleri yaşlıydı... Hakk'ın karşısında bütün başlar eğikti.

Kisas tatbik edilip, ceza üçte ikisini geçtikten sonra oğlunun güç ve takatı kesilmişti. Harareten ve susuzluktan perişan bir vaziyetteydi. Gözleriyle babasını aradı. Şefkat dolu bakışlarla yüzünü babasına çevirdi, perişan ve bitkin bir sesle:

“Baba su.. Bir yudum su...” dedi.

Adaletli Ömer, hak ve hakikatı incitmeyen o büyük insan, oğluna seslendi.

“Oğlum benden su isteme. Cezan bitinceye kadar sana su verilmeyecektir. Eğer sonuna kadar dayanır, ölmezsen; hakkındır, veririz içersin suyunu. Eğer cezan bitmeden ölürsen, gider suyunu cennette inşallah Resulullah’ın yanında içersin. Hz. Resulullah (s.a.v.) sana, Ömer ne yapıyor diye sorar, sen de: “Ya Resulullah! Ömer, Kur’an’ı okuyor ve tatbik ediyor dersin.”...

İşte İslâm tarihi...

Asr-ı Saadet’den ibretli bir misal daha:

Peygamber Efendimiz (s.a.v) vefatına yakın günlerde sahabe-i kiramı Mescid-i Saadete toplayarak onlara belîğ bir hutbe irad buyurduktan sonra, cemaate hitaben:

"Ey Müslümanlar! Ben, sizleri hem dünya hem ahiret saadetine davet eden peygamberinizim. Yarın mahşer günü kimsenin hakkı bende kalsın istemem. Her kimin bende alacağı varsa gelsin alsın. Her kimin bende hakkı varsa gelsin hakkını alsın."

diye üç defa tekrar ettiler. Üçüncü tekrardan sonra cemaat içinde Ukkâşe isimli sahabe ayağa kalktı:

“Anam babam sana fedâ olsun, yâ Resulullah! Bir harb dönüşünde benim devem sizin devenize yaklaşmıştı. Ben o sırada deveden inerken sizin kamçınız bana isabet etti. Ben şimdi o kamçının hakkını istiyorum. Bilmiyorum siz kasden mi vurdunuz?..”

Hz. Peygamber (s.a.v.) **“Hâşâ yâ Ukkâşe! Allah’ın Resûlü size nasıl kasden vurur?”** buyurdular.

Hz. Ukkâşe sükût etti. Peygamber Efendimiz (a.s.m), Hz. Bilâl’i eve göndererek kamçısını getirmesini istedi. Cemaat tam bir merak, sükût ve hüzün içindeydi. Herkes merak ve gözyaşları içinde neticeyi bekliyordu.

Hz. Bilâl kamçıyı getirdi. O zaman Hz. Ebû Bekir ayağa kalktı, **“Yâ Ukkâşe! Biliyorsun Hz. Resûlullah hasta; mübarek vücudu dayanamazlar. O’nun yerine bana vur!”**

“Hayır!..” dedi Ukkâşe.

Bu defa Hz. Ömer ayağa kalktı. **“Yâ Ukkâşe! Resulullah’ın yerine benim sırtıma yüz tane kamçı vur.”** dedi. O zaman Efendimiz (s.a.v):

“Siz oturun, Allah sizin makamınızı yükseltsin!” diye dua buyurdular.

Sonra Hz. Ali ayağa kalktı. **“Yâ Ukkâşe! Benim kalbim buna razı olmaz. Bana vur.”** Daha sonra Hz. Hasan ve Hüseyin ayağa kalktılar **“Yâ Ukkâşe! Eğer hakkından vazgeçersen sana yüz deve vereceğim.”**

Yine **“Hayır!”** dedi Ukkâşe. Bu sefer Hz. Talha ayağa kalktı. **“Yâ Ukkâşe! Sen razı ol. Sana Medine’deki bağ ve bahçelerimi vereceğim.”**

Efendimiz ayağa kalkanların hepsine dua buyurdular. Ukkâşe’ye hitaben

“Haydi kisasını yap.” buyurdular. O zaman Hz. Ukkâşe,

“Ya Resûlullah benim sırtım çıplaktı.” dedi. Efendimizin mübarek sırtını açtılar.

Mescid-i Saadetteki bütün sahabeler ağlamaya ve figan etmeye başladılar. Hz. Ukkâşe eğildi. Efendimizin sırtındaki nübüvvet (Peygamberlik) mührünü öptü.

“Anam, babam sana fedâ olsun Ya Resulullah! Maksadım sırtınızdaki nübüvvet mührünü öpmektir.” diye maksadını beyan ettiler.

Efendimiz bu hadise üzerine **“Her kim cennetlik bir şahsın yüzüne bakmak isterse, Ukkâşe’ye baksın.”** buyurdular.